

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕКОНОМІЧНА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН»

Ступінь освіти	Бакалавр
Освітня програма	Соціальна антропологія
Тривалість викладання	3 та 4 чверті
Заняття:	2 семестр
Лекції	4 години на тиждень
Практичні заняття	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти.

Онлайн-консультації: електронна пошта

Інформація про викладачів:

	Василенко Віталій Олександрович (лекції, практичні заняття)
	Посада: професор кафедри історії та політичної теорії
	Вчене звання: професор
	Вчений ступінь: доктор історичних наук
	Персональна сторінка: https://ipt.nmu.org.ua/ua/spivr/vasilenko.php
	E-mail: Vasilenko.Vi.O@nmu.one
	Кабінет: 1/63

1. Анотація курсу

Здобувачі вищої освіти отримають поглиблені знання про економічний розвиток людського суспільства в цілому та окремих спільнот, зокрема на території сучасної України, на різних історичних етапах та на основі цього – цілісне уявлення про дану складову всесвітньої та вітчизняної історії.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу «Економічна історія України та зарубіжних країн» є поглиблене вивчення різних аспектів економічного розвитку України та зарубіжних країн і регіонів протягом різних етапів історії людства, від найдавніших часів до сьогодення, та отримання здобувачами вищої освіти на основі цього цілісного уявлення про даний аспект світової історії.

Завдання курсу:

вивчити загальні закономірності економічного розвитку різних країн та регіонів світу; охарактеризувати особливості згаданих процесів в окремі історичні періоди; охарактеризувати роль і місце земель сучасної України в економічних процесах у різні періоди.

3. Результати навчання:

- знати хронологічні межі, джерела та історіографію проблеми;
- вміти аналізувати основні факти, події, процеси економічної історії України та зарубіжних країн;
- вміти виокремлювати і характеризувати окремі етапи економічного розвитку людства в цілому та окремих країн і регіонів;
- вміти аналізувати і характеризувати економічні інтереси окремих суспільних груп, держав та міждержавних союзів на різних етапах вітчизняної та світової історії;
- вміти аналізувати роль і місце України в економічних процесах у минулому та в наш час.

4. Структура курсу

Лекції

1. Предмет, завдання та основні проблеми дисципліни
2. Економіка первісної доби
3. Економічний розвиток цивілізацій Давнього Сходу
4. Спірні проблеми економічної історії країн традиційного Сходу
5. Розквіт, занепад та розклад рабовласницького укладу в Римській державі
6. Соціально-економічний лад германських і слов'янських племен епохи Великого переселення народів. Західноєвропейський феодализм: теорії та проблеми
7. Економічний розвиток Франції, Німеччини та Англії в середні віки
8. Зародження та розвиток капіталістичних відносин у країнах Західної Європи. Великі географічні відкриття та їхні наслідки
9. Світ-системний аналіз (за Ф.Броделем, Е.Валлерстайном та А.Франком)
10. Капіталістичний розвиток Нідерландів та Англії у XVI-XVIII ст. Промисловий переворот у Великій Британії
11. Господарство північноамериканських колоній Англії у XVII-XVIII ст. Економічний розвиток США до Громадянської війни
12. Поділ світу на кінець XVIII ст. та особливості колоніальної політики провідних європейських держав
13. Економічний розвиток Росії протягом XV – першої половини XIX ст. Реформи 1860-70-х рр.
14. Марксистська теорія монополістичного капіталізму (імперіалізму) як останньої стадії розвитку капіталістичного суспільства: аргументи та хиби
15. Особливості економічного розвитку провідних держав Заходу другої половини XIX – початку XX ст.
16. Незахідний світ в “імперіалістичну” добу
17. I Світова війна та її наслідки для світової економіки
18. Міжвоєнний розвиток США. Досягнення та хиби “нового курсу” Ф.Рузвельта
19. Економіка провідних європейських країн у 20-30-і рр. XX ст.
20. II Світова війна: економічні аспекти
21. Фактори “економічного дива” повоєнних Японії та ФРН
22. Етапи європейської економічної інтеграції, Утворення Європейського Союзу та його наслідки
23. Економіка СРСР у 50-80-і рр. та фактори її занепаду
24. Виникнення, розвиток і крах світової соціалістичної системи
25. Процеси глобалізації та переходу до “постіндустріального” суспільства в сучасному світі
26. Економічні реформи у КНР: соціально-економічні та політичні наслідки
27. Криза і розпад колоніальної системи після II Світової війни. Теорія “неоколоніалізму”. Проблеми економічного розвитку країн “третього світу”

Практичні заняття

1. Доба первісного ладу на теренах сучасної України
2. Господарство античного світу. (Греція. Рим до II ст. до н. е.)
3. Розвиток господарства на теренах сучасної України протягом бронзової та ранньої залізної доби (до початку Великого переселення народів)
4. Економічний розвиток Італії та Іспанії в середні віки

5. Європейські міста в добу Середньовіччя. “Комунальні революції” та їхні наслідки
6. Розвиток господарства на теренах сучасної України (від початку н. е. до литовсько-польської доби)
7. Економіка високих цивілізацій Центральної і Південної Америки (майя, ацтеки, інки)
8. Економіка українських земель від середини XIV до середини XVII ст.
9. Економічний розвиток Франції та Німеччини XVI – першої половини XIX ст.
10. Господарство Німеччини і Австро-Угорщини другої половини XIX – початку XX ст..
11. Економіка Японії, Китаю, Індії та Османської імперії у XIX та на початку XX ст.
12. Економічний розвиток українських земель протягом XVIII – початку XX ст.
13. Господарство країн Азії, Африки і Латинської Америки протягом 1920-30-х рр.
14. “Воєнний комунізм”, НЕП, індустріалізація і колективізація в Радянській Україні. Економіка західноукраїнських земель міжвоєнної доби
15. Економіка США та Канади після II Світової війни
16. Велика Британія та Франція в другій половині XX – на початку XXI ст.
17. Господарство УРСР у 1945-1991 рр.
18. Проблеми та здобутки української економіки після здобуття незалежності

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Активований акаунт університетської пошти (**student.i.p.@nmu.one**) на Офіс365.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувач вищої освіти може отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за теоретичний модуль (оцінюється максимально у 60 балів) та оцінки за виконання 2 контрольних робіт (2x20 = 40 балів). Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Оцінювання	Охоплює матеріали лекційного курсу. Містить відкриті запитання.
-------------------	---

теоретичного модулю	Максимально оцінюється у 60 балів.
Оцінювання контрольних робіт	Містить тестові питання. Максимально оцінюється у 40 (2x20) балів.
Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Іспит відбувається у формі усної співбесіди за програмою дисципліни. Максимальна кількість балів: 100

6.3. Критерії оцінювання елементів поточного контролю:

- завдання модульного контролю – 4 завдання по 10 балів за правильну повну відповідь.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, окрім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»»: <http://surl.li/alvis>.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація) робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту і бути зареєстровані на дистанційний курс «Економічна історія України та зарубіжних країн» (<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4642>).

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Економічна історія України та зарубіжних країн» (<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4642>).

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту або на форум дистанційного курсу.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою. Перескладання відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватися дистанційно – в онлайн-формі, за погодженням із викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден із оцінюванням його знань, він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси

Здобувачі вищої освіти можуть додатково отримати до 10 балів за виконання додаткової самостійної роботи за курсом: наприклад, виконання індивідуальних завдань за додатковою темою (завдання пропонуються викладачем), підготовка доповіді і участь у студентських наукових конференціях за темою курсу, підготовка методичних матеріалів та презентацій.

7.7. Участь у анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачеві вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Економічна історія України та зарубіжних країн».

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Аджемоглу Д., Робінсон Дж. Чому нації занепадають. Походження влади, багатства та бідності. – 2-ге вид, випр. – К.: Наш Формат, 2017. – 440 с.
2. Бродель Ф. Ідентичність Франції / Пер. з фр. С. Глухової. – Кн.1. Простір та історія. – К., 2013
https://shron1.chtyvo.org.ua/Fernand_Braudel/Identychnist_Frantsii_Knyha_1_Prostir_ta_istoriia.pdf; Кн.2. Люди і речі. – К., 2014

- https://chtyvo.org.ua/authors/Fernand_Braudel/Identychnist_Frantsii_Knyha_2_Liudy_i_rechi/; Кн.3. Люди і речі. – К., 2017.
3. Гуржій О., Реєнт О., Шапошнікова Н. Нариси з історії розвитку виробничих відносин і торгівлі в Україні (друга половина XVII – початок XX ст.). – К.: Інститут історії України НАН України, 2018. – 365 с.
 4. Дейвіс Н. Європа Історія. [Пер. з англ. П. Тарашук, О. Коваленко]. – К.: Основи, 2020. – 1464 с.
 5. Економічна історія України: Історико-економічне дослідження в двох томах. – Т.1 <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-521-572-1/978-966-521-572-1.pdf>; Т.2 <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-521-573-8/978-966-521-573-8.pdf>
 6. Історія економіки та економічної думки: Навч. посіб. / В.П. Якобчук, Ю.В. Богоявленська, С.В. Тищенко. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 476 с.
 7. Історія економіки та економічної думки: Підручник / В.В. Козюк, Л.А. Родіонова, О.В. Длугопольський [та ін.]; за ред. В.В. Козюка, Л.А. Родіонової. – Тернопіль: ТНЕУ, 2015 – 792 с.
 8. Конспект лекцій з навчальної дисципліни “Історія економіки та економічної думки” / Укл. О.І. Пікулик, В.А. Зеленко, Х.В. Шпарик. – Л.: ЛНУ ім. І.Франка, 2018.
 9. Краус Н.М. Історія економіки та економічної думки: структурно-логічні схеми, таблиці, малюнки: Навч. посіб. / Н.М. Краус. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 504 с.
 10. Морис Я. Чому Захід панує – натепер. Оповіді з історії та що з них впливає щодо майбутнього. – К., 2014.
 11. Стадвелл Дж. Чому Азії вдалося. Успіхи і невдачі найдинамічнішого регіону світу. – К.: Наш Формат, 2017. – 448 с.
 12. Талеб Н. Антикрихкість. Про (не)вразливе у реальному житті. – К.: Наш Формат, 2018. – 408 с.
 13. Талеб Н. Обдурені випадковістю. Незрима роль шансу в житті та бізнесі. – К.: Наш Формат, 2020. – 320 с.
 14. Талеб Н. Чорний лебідь. Про (не)ймовірне у реальному житті. – К.: Наш Формат, 2021. – 392 с.
 15. Фергюсон Н. Еволюція грошей. Фінансова історія світу. – К.: Наш Формат, 2017. – 384 с.
 16. Фергюсон Н. Імперія. Як Британія вплинула на сучасний світ / пер. з англ. К. Диса. – К.: Наш Формат, 2020. – 424 с.
 17. Фергюсон Н. Цивілізація. Як Захід став успішним. – К., 2017. – 488 с.
 18. Ха-Юн Чанг. Економіка: інструкція з використання. – 2-ге вид. – К.: Наш Формат, 2017. – 400 с.
 19. Чуткий А. Нариси з економічної історії України. – Кн.1. На перехресті торгових шляхів. – К.: Темпора, 2013. – 616 с.
 20. Чуткий А. Нариси з економічної історії України. – Кн.2. Буржуазна альтернатива: Українські землі в середині XVII – першій половині XVIII ст. – К.: Темпора, 2021. – 456 с.
 21. Шарма Р. Злет і занепад країн. Хто виграв та програв на світовій арені. – К.: Наш Формат, 2018. – 408 с.